

Việt Tộc và Kinh Tạ Ôn

□ Nguyễn Trung Tây

Ăn Lễ Tạ Ôn tháng 11 năm 2005 tại phố Louis xong, đầu năm 2006 tôi bỏ đi, lần này bay đi xa, xa ngàn dặm. Vậy là không còn dịp ăn thịt gà tây cho một ngày Lễ Tạ Ôn nữa. Ngoài trừ năm 2010 (?), tại vùng đất sa mạc nắng nung đốt cháy (đủ sức hoán đổi màu đen tóc phương Đông), một gia đình Mỹ cùng hoàn cảnh xa xứ lái xe “thổ mộ” bám đất bụi ghé vào, mời tác giả tới nhà ăn mừng Thanksgiving với thổ sản thịt Kangaroo chiên vàng... Nói ra thì sợ thiên hạ mắng tác giả dạo này dở chứng, cá mợn dở hơi (!), bỏ nghề cũ, nhặt việc mới, vác lên đôi vai gánh than, mang đi rao bán khắp cùng thiên hạ, “Ai mua than!”. Nhưng không nói thì ầm ạch no hơi, bởi tối hôm đó, bữa ăn Tạ Ôn vẫn không được trọn vẹn; nó vẫn nhàn nhạt đầu lưỡi sao sao đó (!!!), cứ như cơm nguội thiếu nước mắm. Thì đấy, ba mặt một nhời, Úc Châu không phải Bắc Mỹ, tháng 11 mùa hè, nắng trời đổ từng gàu than lửa, đốt cháy cư dân sa mạc... Giời ạ! Thanksgiving mà không có thịt gà tây chiên vàng, không có bầu không khí giá rét lạnh run lấy bẫy, không có lò sưởi cháy đỏ, nổ văng than hồng thì hóng hét, rách việc (!), “đời phồn hoa cũng là đời bỏ đi”...

Dòng thời gian đẩy tới, 2013, tính cho tới ngày hôm nay, chỉ còn mấy bữa nữa thôi, Lễ Tạ Ôn 28/11 lại ghé về thăm hỏi cư dân Hoa Kỳ. Ngồi trong văn phòng, nhìn ra khung cửa, nhận ra nắng hè đỏ lửa chói chang (như thường lệ), tác giả biết năm nay lại một lần nữa sẽ không ăn Lễ Tạ Ôn. Ngồi quờn quờn, không biết mần chi (hôm nay day-off), tác giả lôi một đồng ký niệm bầy hầy mấy năm xa xứ ôn cố tri tân.

Năm 2006, khi đó trên vùng đất lạ, một mình một góc trời Mỹ, lạ lẫm với bầu không khí hè cuối năm Úc Châu, người xa xứ không ăn Lễ Tạ Ôn, nhưng lại no lời đồng nghiệp mắng cho mấy mắng.

Khổ! Chuyện là như thế này, chiều hôm trước ngày Lễ Tạ Ôn 2006, vừa mới họp ban với đồng nghiệp Úc Châu xong, Mỹ con ngứa miệng nói (chia sẻ?), “Biết chi không... Ngày mai, người Mỹ tụi tớ mừng Lễ Tạ Ôn/You know... Tomorrow, we, Americans, celebrate the Thanksgiving...” Nói chưa hết ý, môi chưa kịp mở ra tròn đều cho chữ “ving”, đồng nghiệp Úc Châu, chân mày nhăn nhăn, mở miệng cự nự, “You...You’re really confused... The Thanksgiving is for Americans!” Ôi chu choa! Dễ thương quá! Mỹ con thể là tắt đài tựa “laptop” hết pin!!! Tối hôm đó, về tới nhà, không biết bởi no lời mắng mỏ hay bởi đời sống tha hương một mình một bóng trong khi Lễ Tạ Ôn đang về, xa xứ tự nhiên nhớ Mỹ da diết; nhớ bầu không khí mùa Lễ Hội lạnh lạnh cuối tháng Mười Một; nhớ gà tây chiên vàng nhồi thịt heo băm công thức Việt Nam; nhớ chú gà tây được tha mạng tại tòa nhà Bạch Ốc; và đương nhiên nhớ nhất ý nghĩa tuyệt vời của ngày Lễ Tạ Ôn...

Khởi đi từ những ngày đầu tiên khi di dân phương xa đặt chân tới bờ biển phía đông, bản xứ Da Đỏ hào hoa mở cửa chào đón di dân. Bản xứ còn chỉ dẫn khách lạ cách thức trồng trọt trên vùng đất mới. Tạ ơn Ông Trời Bắc Mỹ, năm đó trúng mùa! Thế là bản xứ và di dân ngồi xuống bên nhau ăn ba ngày (?) bữa tiệc Tạ Ôn (có thể gọi là) đầu tiên vào năm 1621. Tiệc hôm đó, di dân dâng cao lời Kinh Tạ Ôn Ông Trời đã mang những chuyến tàu phương xa tới đất mới, tạ ơn Ông Trời cho tấm lòng hiếu khách của di dân, và tạ ơn Ông Trời cho trúng mùa. Dòng thời gian lịch sử trôi qua, người Mỹ quyết định tổ chức Lễ Tạ Ôn vào ngày thứ Năm cuối cùng của tháng Mười Một hằng năm. Cứ thế, tới ngày Lễ Tạ Ôn, từ bản xứ Da Đỏ cho tới con cháu của cả hai, di dân rễ mọc sâu và di dân mới tinh khô, đều ngồi xuống bàn ăn tối cho bữa ăn Thanksgiving với lời Kinh Tạ Ôn,

- We give thanks to God for all the blessings of the past year/Xin dâng lời tạ ơn cho những hồng ân của một năm qua.

Bởi tinh thần đặc biệt của ngày Lễ Tạ Ôn, dù là di dân nhập lậu hay hợp pháp, dù là đến từ Á Châu huyền bí xa xôi, hay Phi Châu thủy tổ nhân

loại, hay Âu Châu văn hóa tây phương, hay Nam Mỹ hàng xóm sát bên, nếu đã có mặt ở Mỹ vào ngày Lễ Tạ Ơn, mọi người đều có quyền ăn mừng Thanksgiving, và nhập gia tùy tục, đều có bốn phận phải dâng lời Kinh Tạ Ơn trước khi thò ngón tay bốc, hay cầm đĩa mộc gấp, hay nắm xiên sắt nhặt miếng thịt gà tây chiên vàng đưa vào miệng. Và nếu hiểu theo tinh thần tạ ơn như thế, Việt Tộc trên vùng đất mới dư thừa lý do để ngồi xuống quây quần bên nhau cho bữa ăn Thanksgiving hằng năm...

Tương tự như di dân của những năm 1621, Việt Tộc, từ phương trời xa xôi của những ngày 1975, ngơ ngác đặt chân lên vùng đất mới. Cũng những bờ ngõ với văn hóa lạ và thời tiết mới; cũng được bản xứ hiếu khách giúp đỡ, cũng những nhanh chóng hòa mình vào vòng quay nhanh của xã hội mới. Tháng ngày trôi qua, Việt Tộc mọc rễ; một nắng hai sương, hạt nẩy mầm, sau cùng vươn vai lớn mạnh. Từ những bàn tay trắng, hốt hoảng bỏ đi ngày nào, hôm nay là thương xá Việt Nam mọc lên tại Little Saigon Quận Cam, Thung Lũng San Jose, và Houston, Texas. Con cái di dân Việt nói song ngữ, tiếng Việt tiếng Anh, thành công về vang tại học đường và công sở. Di dân Việt Nam trên vùng đất mới có (dư) nhà cửa, có việc làm, có tài chánh, có sức khỏe, và hơn hết có niềm tin, niềm tin vào mình và niềm tin vào tương lai. Với một vài điểm son vừa nhắc đến ở trên, di dân Việt Tộc trên khắp 50 tiểu bang, ngày Tạ Ơn tới, đều ngồi xuống, gia đình quây quần xum họp dâng lên Ông Trời lời Kinh Tạ Ơn,

“...Tạ ơn cho bầu không khí đầm ấm trong căn nhà mới tinh, kiếng cửa sổ còn bóng lộn. Tạ ơn cho chiếc xe mới nằm trong nhà xe còn đang thơm

mùi sơn mới. Tạ ơn cho tiếng cười tiếng nói trong những căn phòng khách thơm tho mùi trầm mới... Tạ ơn cho gạo trắng cơm ngon. Tạ ơn cho những bữa cơm thơm nồng được nấu bởi bàn tay của ông của bà, của bố của mẹ, của chị của anh, và của cả những người em, em trai và em gái” (Và Lễ Tạ Ơn Tới, NTT).

Và đương nhiên, để có những thành công trên vùng đất mới, di dân Việt Tộc không thể quên lời Kinh Tạ Ơn,

“...Tạ ơn cho những con thuyền, những chuyến bay đã mang gia đình tới đất mới, trời mới” (Và Lễ Tạ Ơn Tới).

Bởi vững vàng niềm tin vào tương lai, Việt di dân cũng dâng lời Kinh Tạ Ơn,

“...Tạ ơn cho những thân hình lực lưỡng của những đứa con, con trai, mới ngày nào còn nhỏ xíu, nay vươn vai đứng dậy hóa ra thanh niên với những sợi râu mọc lúa thưa trên mép. Tạ ơn cho những đứa con, con gái, ngày nào tóc còn ngắn ngang vai, giờ này tóc dài đen nhánh êm đềm bước đi những gót hài sen đầu tiên của tuổi thanh xuân, tuổi của đẹp, đẹp rực rỡ, đẹp huy hoàng...” (Và Lễ Tạ Ơn Tới).

Vững vàng niềm tin vào chính mình, vào văn hóa riêng biệt, Việt Tộc dâng lời Kinh Tạ Ơn,

“...Tạ ơn cho nước mắm, mắm tôm, mắm ruốc bay thơm lừng nguyên cả một khu phố có người Hoa Kỳ gốc Văn Lang quây quần xum họp. Tạ ơn cho Bún Bò Huế, Bún Vịt Sáo Mãng, Bún Mộc, Cháo Gà, Cháo Vịt, Cháo Lòng Heo và Phở. Tạ ơn cho Bánh Cuốn, Bánh Bèo, Bánh Đúc, Bánh Phồng Tôm...” (Và Lễ Tạ Ơn Tới).

Đặc biệt nhất, Thanksgiving, Lễ Tạ Ơn, cũng là ngày Việt Tộc dâng lời Kinh Tạ Ơn tới Ông Trời của một nền văn hóa riêng biệt, văn hóa Việt Nam,

“Tạ ơn Ông Trời cho một năm vừa trôi qua, trôi qua trong hạnh phúc, trôi qua trong thanh bình, trôi qua trong an lạc, trôi qua trong hồng ân” (Và Lễ Tạ Ơn Tới).

Những lời Kinh Tạ Ơn cứ thế tựa như hương trầm toả ngát bay cao vươn tới trời xanh.